

Sihtasutuse Saare Arenduskeskus

08.04.2025 nr 11.3-1/25/1760

Registrikood:

VAIDEOTSUS

Tuginedes perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi ÜSS2021_2027) § 32 lõigetele 3 ja 4, riigihalduse ministri 01.07.2022 määruse nr 33 „Toetuse andmise tingimused kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse tõstmiseks“ (edaspidi *meetme määrus*) §-le 26 ning haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) §-le 73 ja § 85 punktile 4, **Riigi Tugiteenuste Keskus** (edaspidi ka *RTK* või *rakendusüksus* või *vaide lahendaja*)

otsustab:

jätta rahuldamata Sihtasutuse Saare Arenduskeskus vaie Riigi Tugiteenuste Keskuse 21.02.2025 otsuse nr 11.3-1/25/1234 peale.

Käesoleva vaideotsusega mitte nõustumisel võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku § 47 lõike 2 kohaselt 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaide läbivaatamise alus ning vaide esitaja taotlus

1.1. ÜSS2021_2027 § 32 lg 3 ja 4, HMS § 73 ning meetme määruse § 26 alusel vaatas RTK läbi **Sihtasutuse Saare Arenduskeskus** (edaspidi ka *taotleja* või *vaide esitaja*) 07.03.2025 esitatud **vaide RTK 21.02.2025 otsusele nr 11.3-1/25/1234 taotluse rahuldamata jätmise kohta** (edaspidi *vaidlustatud otsus* või *otsus*) **projektitaotluse nr 2021-2027.5.02.24-0406 „Saare maakonna ettevõtluse tugiteenuste alusanalüüs (PEEK alusanalüüs)“** (edaspidi *projekt*) osas.

1.2. Vaide esitaja vaidlustab otsuse ja taotleb projekti uut hindamist, et oleks tagatud läbipaistvus hindamiskriteeriumite kohaldamisel. Vaide lahendaja mõistab esitatud taotlust selliselt, et taotleja soovib otsuse kehtetuks tunnistamist ning projekti uut hindamist.

2. Asjaolud

2.1. Taotleja esitas rakendusüksusele taotluse projektile toetuse saamiseks. Projekti abikõlblik maksumus on 18 129,20 eurot, sh toetus summas 12 690,44 eurot.

2.2. Meetme määruse § 17 lõike 1 alusel kuuluvad rahuldamisele nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis on saanud meetme määruse § 16 lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumite alusel koondhindeks vähemalt 2,75 ning taotlus ei ole ühegi valikukriteeriumi lõikes saanud koondhinnet, mis on madalam kui 1. Vaidlustatud otsuse ja sellele lisatud hindamiskomisjoni hinnangu väljavõtte kohaselt hindas komisjon projekti valikukriteeriumis 1 koondhindega 3,00, valikukriteeriumis 2 koondhindega 2,67 ja valikukriteeriumis 3 koondhindega 2,33. Arvestades valikukriteeriumide osakaale, sai projekt koondhindeks 2,70, mis ei vastanud meetme määrukses seatud hindamislävendile.

2.3. Eeltoodust tulenevalt ning meetme määruse 18 lg 1 alusel tegi rakendusüksus otsuse taotluse rahuldamata jätmise kohta.

3. Vaide põhjendused

Vaide esitaja põhjendab vaiet järgmiselt:

3.1. Hinnangud ei tugine objektiivsetele ja võrreldavatele kriteeriumitele. Hindajad on andud punkte ebaühtlaselt ja hindajate arvamused on vastuolulised. Hindajate eriarvamusi ei ole otsuse tegemisel arvesse võetud.

3.2. Taotluse vastavaks tunnistamisega jäi taotlejale mulje, et taotlus vastab meetme eesmärkidele. Taotleja ei osanud ette näha, et hindamise käigus tõusetuvad küsimused, millele on objektiivsed vastused küll olemas, kuid puudus võimalus lisaselgituste andmiseks.

3.3. Taotlejale on arusaamatu, miks on üks hindaja seadnud planeeritud tegevuse ja maakonna arengustrateegia eesmärkide täitmise kahtluse alla, kui ettevõtluse tugiteenuste jätkusuutlikkuse tagamine on maakonna arengustrateegia tegevuskavas selgelt fookusena kirjas ning taotlus on asjaomaste kohalike omavalitsustega kooskõlastatud ja projektile on ette nähtud omafinantseeringu vahendid.

3.4. Valikukriteeriumis 1 (projekti mõju) heidab hindaja ette ebaselgust analüüsi/uuringu sisu osas. Vaide esitaja selgitab, et uuringu/analüüsi lähteülesandes on selgelt öeldud, et uuringu/analüüsi eesmärgiks on mudeldada ja pakkuda veelgi läbimõeldumalt ettevõtluse tugiteenuseid. Projekt aitab otseselt tagada ettevõtluse jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalike tugiteenuste pakkumist Saare maakonnas. Projekti tegevused on seotud Saare maakonna jaoks oluliste majandusvaldkondade arendamise, ettevõtluskeskkonna turundamise, innovatsioonivõimekuse kasvu, noorte ettevõtlusteadlikkuse, koolituste ja arenguprogrammide korraldamise, kontaktide loomise ning maakonna ettevõtete tunnustamisega. Projekti tulemusel valmib analüüs, mis annab põhjendatud suunad ettevõtluse tugiteenuste arendamiseks, suurendades läbi paremate teenuste sihtrühma (ettevõtjad) konkurentsivõimet. Seega on uuringu/analüüsi eesmärgiks leida lahendused, mida taotluse esitamise hetkel ei eksisteerinud.

3.5. Valikukriteeriumis 2 (projekti põhjendatus) on hindaja ette heitnud uuringu eesmärgi, fookuse ja uurimisprobleemi ebaselgust. Vaide esitaja selgitab, et taotluses on lähteülesannet piisavalt selgitatud ning taotlus on läbinud vastavuskontrolli, mistõttu hindaja etteheited jäävad arusaamatuks. Uuringu/analüüsi eesmärgiks on kvalitatiivse sisendi hankimine ettevõtluse tugiteenuste mudeldamiseks ja kvaliteedi parandamiseks. Hindaja heidab ette sihtrühmade täpsema kirjelduse puudumist, aga vastavuskontrollis seda ette ei heidetud. Meetme määrukses ei ole selgitatud, kui täpselt peab sihtrühmi kirjeldama. Samuti juhib vaide esitaja tähelepanu, et teistel hindajatel ei tekitanud sihtrühmade kirjeldus küsimusi.

3.6. Valikukriteeriumis 3 (projekti kulutõhusus) on üks hindaja märkinud, et projekti tegevuste, maksumuse ja kavandatud tulemuste suhe ei ole optimaalne ning planeeritud kulud ei ole eesmärkide saavutamiseks vajalikud. Ülejäänud hindajate jaoks jäi projekti hinnastamise alus

ebaselgeks. Vaide esitaja selgitab, et meetme määruhes ei olnud nõutud võrreldavate hinnapakumuste küsimist, mistõttu esitas taotleja taotluse esitamise eelse pakkumuskutsete põhise hankeprotsessi võitja pakkumuse, mis vastab pakkumuskutses ja taotluses kirjeldatud lähteülesande sisule. Taotleja ei nõustu hindaja subjektiivse seisukohaga pakutud eelarve ja planeeritud tegevustega eesmärgini mitte jõudmise osas. Kui hindajatele oleks olnud teada eelneva pakkumuskutsete põhine nn hankeprotsessi läbiviimine ja parima pakkumuse esitamine, oleks olnud hindamise alused ja kulutõhusus selgem ja kahtlusi poleks tekkinud.

4. RTK seisukohad

4.1. Vastavalt ÜSS2021_2027 § 1 lõikele 5 ja § 31 lõikele 1 ning kooskõlas HMS §-ga 83 kontrollitakse valet läbi vaadates haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele. RTK selgitab, et projekti hindamistulemuse õiguspärasuse kontrolli vaidemenetluses on piiratud, hõlmates üksnes kontrolli, kas haldusakti andmine on kooskõlas õigusnormide ja õiguse üldpõhimõtetega, vastab õiguslikule alusele ning kas hindamises esineb ilmselge diskretsiooniviga. Otsuse õiguspärasuse kontrollis ei vii vaide lahendaja läbi projekti uut hindamist.

4.2. Meetme määruhes § 16 lõigete 1 ja 2 kohaselt hindab komisjon nõuetele vastavaks tunnistatud projekte meetme määruhes toodud valikukriteeriumide alusel vastavalt rakendusüksuse kinnitatud valikumetoodikale. Projekte hinnatakse kolme valikukriteeriumi alusel: projekti mõju meetme eesmärgi saavutamisele, projekti põhjendatus ja projekti kuluefektiivsus. Projekti koondhinne moodustub nimetatud kriteeriumide hinnete kaalutud keskmisest. Hindamismetoodika kohaselt antakse igas kriteeriumis hindeid täisarvudes vahemikus 0-4 ning kriteeriumide hinded arvutatakse täpsusega kaks kohta pärast koma. Metoodikast järeldub, et iga hindamiskomisjoni liige hindab projekti iseseisvalt ning kriteeriumile antud hinnetest leitakse aritmeetiline keskmine, mis ongi vastava kriteeriumi hindeks. Kriteeriumi hinnete aritmeetilistest keskmistest leitakse omakorda kõikide kriteeriumide kaalutud keskmine hinne, mis on projekti koondhindeks.

4.3. Projekti vastavuse kontrollimisel ei hinnata projekti valikukriteeriumide alusel, vaid kontrollitakse pelgalt seda, kas esitatud taotlus vastab meetme määruhes nõuetele. Kui vastavuskontrolli teostajale nähtub, et taotlus sobitub põhimõtteliselt meetme eesmärgiga ja ka muud nõuded on täidetud, siis tunnistatakse taotlus vastavaks. Seda, kuivõrd hästi panustab projekt meetme eesmärgi saavutamisse, projektis plaanitud tegevused on põhjendatud ja kuivõrd kulutõhus projekt on, hindab juba hindamiskomisjon.

4.4. On mõistetav, et igal hindamiskomisjoni liikmel on projekti osas oma seisukoht lähtuvalt liikme tegevusvaldkonnast, varasematest kogemustest, teadmistest jne. Hindamismetoodika võimaldab igal liikmel oma arvamust väljendada tema poolt antud hindegaga. Seega on täiesti võimalik ja loogiline, et hindajate antud hindepunktid on erinevad. Kriteeriumis antud hinnete erinevus ei näita automaatselt seda, et projekti on hinnatud metoodikaga vastuolus.

4.5. Toetustaotluste menetlemisel tuleb tagada taotlejate võrdne kohtlemine. Seetõttu on peale taotluse esitamist, sh hindamise käigus taotluse muutmine lubatud üksnes siis, kui rakendusüksus tuvastab taotluses puuduse või vastuolu, mille parandamine ei anna taotlejale teiste taotlejatega võrreldes eelist. Taotluse muutmine või menetlemise käigus lisaselgituste küsimine eesmärgiga anda projektile parem hinne ja tekitada läbi selle olukord, kus projekti on võimalik rahastada, rikub taotlejate võrdse kohtlemise põhimõtet ja on seega vastuolus toetuse taotlemise eripära ja eesmärgiga.

4.6. Antud juhul nähtub projekti hinnangutest, et väiksemad hindepunktid olid tingitud peamiselt sellest, et taotleja ei olnud projekti põhjendanud viisil ja mahus, mis taganuks hindaja jaoks arusaama, et projekt täidab valikukriteeriumide maksimumpunktide eeldused. Sellises olukorras ei olnud võimalik taotlejalt lisaselgitusi küsida ja lubada taotlust parandada, kuivõrd see oleks andnud taotlejale põhjendamatu eelise ja rikkunud teiste taotlejate suhtes võrdse kohtlemise

põhimõtet. Seega tuli hindajatel hinnata taotlust selle info põhjal, mis taotluses esitatud oli.

4.7. Järgnevalt kontrollib vaide lahendaja iga valikukriteeriumi hinnangut ja antud hindepunkte vastavalt meetme määrusele ja hindemetoodikale ning lähtudes vaides toodud põhjendustest.

4.7.1. Valikukriteeriumis 1 hinnati projekti mõju meetme eesmärgi saavutamisele koondhindegaga 3,00. Hinne moodustus hindajate antud hindepunktide 2, 3 ja 4 aritmeetilisest keskmisest. Vaidest nähtuvalt vaidlustab taotleja üksnes hindepunkti 2 andmise. Hinnangu kohaselt omistas hindaja taotlusele valikukriteeriumis 2 punkti seetõttu, et hindajale jäi selgusetuks projekti käigus läbiviidava uuringu/analüüsi täpsem sisu ja hilisem praktikas rakendatavus ning seeläbi jäi hindajale küsitavaks ka projekti panus maakonna arengustrateegia eesmärkide täitmisel. Hindamismetoodika kohaselt omistatakse valikukriteeriumis 1 taotlusele 2 punkti muu hulgas juhul, kui „*Käsitletav teema/arenguvajadus saab osaliselt lahendatud, mõni oluline aspekt on katmata või saab käsitletud vajaliku põhjalikkuseta. Projekt annaks parema tulemuse, kui projekt hõlmaks kitsamat või laiemat piirkonda. Projekti tulemusi saab praktikas rakendada osaliselt, rakendusvõimalusi on kirjeldatud osaliselt või on plaanitud jätkutegevused vähesed või nende rakendamise plaan üldsõnaline.*“. Seega saab projekti mõju hinnata punktiarvuga 2 juhul, kui projekti kirjeldus ei ole teema kaetuse osas hindaja jaoks piisavalt põhjalik ning hilisem rakendamise plaan on üldine. Vaide lahendaja hinnangul oli hindaja hinnangut arvestades põhjendatud anda taotlusele esimeses kriteeriumis 2 punkti.

4.7.2. Valikukriteeriumis 2 hinnati projekti põhjendatust koondhindegaga 2,67. Hinne moodustus hindajate antud hindepunktide 2, 3 ja 3 aritmeetilisest keskmisest. Vaidest nähtuvalt vaidlustab taotleja üksnes hindepunkti 2 andmise. Hinnangu kohaselt omistas hindaja taotlusele valikukriteeriumis 2 punkti seetõttu, et konkreetse projekti eesmärk ei ole selge ja projekti tegevused ei ole optimaalsed, samuti ei ole sihtgruppide kaasamise kirjeldus detailne. Hindamismetoodika kohaselt omistatakse valikukriteeriumis 2 taotlusele 2 punkti muu hulgas juhul, kui projekti elluviimiseks puudub oluline ja selge vajadus, projekti eesmärgid on sõnastatud üldiselt ja sihtgruppide kaasamine on kirjeldatud üldsõnaliselt. Vaide lahendajale nähtuvalt on hindaja oma hinnangus välja toonud just need aspektid, mistõttu oli põhjendatud anda taotlusele teises kriteeriumis 2 punkti.

4.7.3. Valikukriteeriumis 3 hinnati projekti kuluefektiivsust koondhindegaga 2,33. Hinne moodustus hindajate antud hindepunktide 2, 3 ja 2 aritmeetilisest keskmisest. Vaidest nähtuvalt heidab taotleja ette hinnanguid, et planeeritud kulud ei ole eesmärkide saavutamiseks vajalikud ning et hinnastamise alus jääb ebaselgeks. Hinnangute kohaselt omistas üks hindaja selles kriteeriumis 2 punkti seetõttu, et projekti tegevuste, maksumuse ja kavandatud tulemuste suhe ei ole optimaalne, eelarve aluseks on üks küsitud hinnapakumine ning planeeritud kulud ei ole sõnastatud eesmärkide saavutamiseks vajalikud, kuivõrd selliste tegevuste ja eelarvega ei ole võimalik taotluses sõnastatud konkreetse projekti eesmärki täita. Teine hindaja omistas 3 punkti selgitusega, et projekti maksumus ja kavandatud tulemus ei pruugi olla optimaalne. Kolmas hindaja omistas 2 punkti, sest hinnastamise alus jäi ebaselgeks. Hindamismetoodika kohaselt hinnatakse kriteeriumis 3 projekti 2 hindepunktiga juhul, kui „*Projekti tegevuste, maksumuse ja kavandatud tulemuste/loodetud mõju suhe ei ole optimaalne, soovitud tulemus oleks saavutatav soodsama lahendusega. Projekti eelarve on üldjoontes arusaadav, kuid planeeritud kulud on vaid osaliselt selgitatud. Eelarve kujunemise alused pole piisavalt põhjendatud. Eelarves planeeritud kulud võivad olla turuhindadega võrreldes üle- või alahinnatud. Planeeritud kulud on projekti eesmärkide saavutamiseks osaliselt vajalikud ja mõistlikud.*“. Metoodika kohaselt hinnatakse kriteeriumis taotlust hindepunktiga 3, kui tegemist on vahepealse hinnanguga, s.o täidetud on osaliselt nii hindepunkti 4 kui 2 eeldused. Arvestades esimese ja kolmanda hindaja selgitusi, et eelarve ei ole optimaalne ning eelarve kujunemise alused ei ole piisavalt selged, on põhjendatud kriteeriumis 3 hindepunkti 2 andmine. Samal põhjusel oleks pidanud ka teine hindaja omistama taotlusele hoopis 2 punkti, sest hinnangus on välja toodud vaid punkti 2 andmise eeldus, aga ei ole välja toodud hindepunkti 4 andmise eeldusi, mis kokkuvõttes annaks võimaluse hinnata projekti vahepealse hinnanguga.

4.7.4. Valikukriteeriumi 3 osas väärrib täiendavalt märkimist, et projekti kuluefektiivsuse kriteeriumi eesmärk on tagada, et toetust antakse projektidele üksnes mahu, mis on minimaalselt vajalik projektis seatud eesmärkide elluviimiseks. Esimene hindaja on oma hinnangutes läbivalt selgitanud, et projekti eesmärk on sõnastatud liiga üldiselt ning projektiga plaanitud tegevus ei ole piisavalt konkreetne, mistõttu on ka mõistetav, et sellises olukorras on keeruline hinnata projekti kulutõhusust suurepäraseks. Mida üldsõnalisem on projekti tegevuskava, seda suurem on tõenäosus, et toetatakse tegevusi, mis ei ole eesmärgi saavutamiseks üldse vajalikud.

4.8. Eeltoodud põhjustel jääb esitatud vaie rahuldamata ning vaidlustatud otsus muutmata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmo Merila
peadirektori asetäitja

Koostaja: Katri Oja
566 71349
katri.oja@rtk.ee